

Επιστημονικόν Βήμα του ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

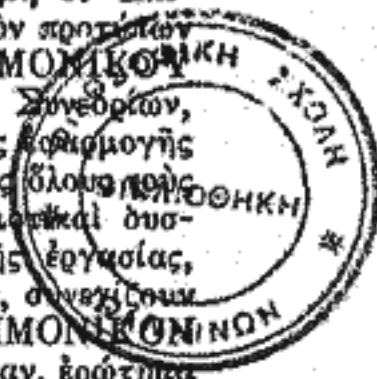
Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ὀμοσπονδίας αισθάνεται ἰδιαιτέραν ὄλως χαρὰν, διότι κατορθώνει νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κλάδου πρὸς ἔκδοσιν Ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ, ὡς παραρτήματος, ἐπὶ τοῦ παρόντος, τοῦ Ὀργάνου τῆς Ὀμοσπονδίας, τοῦ Διδασκαλικοῦ Βήματος.

Ἡ μηνιαία ἐμφάνισις τοῦ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ, μὲ περιορισμένον μάλιστα ἀριθμὸν σελίδων, δὲν δύναται βεβαίως νὰ θεωρηθῇ πληροῦσα ἐξ ὀλοκλήρου τὰς ἀνάγκας ἐπιστημονικῆς ἐνημερώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ διδασκάλου. Ἀποτελεῖ ὅμως αὕτη τὸ πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ἀποκτήσῃ τὸ Ὀργανῶσις τὸ ἐπιστημονικὸν ἐκεῖνο ὄργανον, τοῦ ὁποίου μὴ ἴσως μεταξὺ τῶν διδασκαλικῶν ὀργανώσεων τῶν πεπολιτισμένων λαῶν στερεῖται μέχρι σήμερον ἡ Διδασκαλικὴ Ὀμοσπονδία Ἑλλάδος.

Τὸ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΒΗΜΑ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ λάβῃ πολὺ συντόμως τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν μορφήν ἐκείνην, ἣτις ἐπιβάλλεται νὰ ἔχῃ περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως τῶν διδασκάλων τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ἐπιστημονικὸν ὄργανον τῆς Ὀμοσπονδίας φιλοδοξεῖ νὰ συμπληρώσῃ καὶ ὀλοκληρώσῃ τὴν προσπάθειαν τῶν Ἑλληνικῶν Παιδαγωγικῶν περιοδικῶν.

Ἡ Διοίκησις ἐκάλεσεν ἤδη τοὺς Παιδαγωγοὺς μας νὰ χρησιμοποιήσουν τὰς σελίδας τούτου διὰ τὰ ἀρθρα καὶ τὰς μελέτας των. Παρικλήθησαν ἀκόμη οἱ Ἐπιθεωρηταὶ ὡς καὶ οἱ Διευθύνται καὶ διδάσκαλοι τῶν πειραματικῶν καὶ τῶν προτύπων σχολείων νὰ θελήσουν νὰ παρουσιάζουν ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟῦ ΒΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ τὰ πορίσματα τῶν παιδαγωγικῶν Συνεδρίων, τὰς μελέτας των ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων καὶ τὰς ἐκθέσεις των ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς νέων μεθόδων ἐργασίας. Πέραν τούτων, ἡ Ὀμοσπονδία ἀπευθίνεται πρὸς ὅλους τοὺς συναδέλφους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους αἱ σκληραὶ συνθήκαι ζωῆς καὶ αἱ βιοικτικαὶ δυσχέρεια δὲν ἴσχυσαν νὰ μεταβάλουν εἰς ἀψύχους ἐργάτας μιᾶς μηχανικῆς ἐργασίας, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι, διατηροῦντες τὸν ἔνθεον πρὸς τὴν ἀποστολήν των ζῆλον, συνεχίζουσι μὲ θέρημν τὸ διδασκαλικὸν των ἔργον, νὰ ἐμπιστευθοῦν εἰς τὸ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΒΗΜΑ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ πᾶν ὅ,τι προβάλλει εἰς αὐτοὺς ὡς ἀπορίαν, ἐρώτημα ἢ πρόβλημα ἢ Σχολικὴ πρᾶξις, διατυποῦντες οὕτω τὰ θέματα ἐκεῖνα, ἅτινα κατὰ κύριον λόγον θὰ πρέπει ν' ἀπασχολοῦν τὸ περιοδικὸν μας.

Τὴν διαπραγματεύσειν τῶν θεμάτων τούτων θὰ πρέπει ν' ἀναλαμβάνουν οἱ οὐχὶ ὀλίγοι ἐκεῖνοι ἐκ τῶν συναδέλφων, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Κλάδος ἀναγνωρίζει οὐ μόνον ὑπεροχὴν μορφώσεως παντοιοτρόπως κτηθείσης, ἀλλὰ καὶ πολύτιμον πείραν ἐκ πολυχρονίου συστηματικῆς ἐργασίας.

Ὁ διδασκαλικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος ἀποκτᾷ ἤδη τὸ μέσον ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι εἶναι ἐπιστήμων, ἄξιος ν' ἀναγνωρίζεται ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῆς κοινωνίας γενικῶς.

Διὰ τὴν σύντομον τελειοποίησιν τοῦ περιοδικοῦ ἔχει πάντα λόγον νὰ εἶναι αἰσώδοξος ἡ Διοίκησις, διότι οὐχὶ μόνον γνωρίζει, ὅτι ὁ Κλάδος θὰ ζητήσῃ τούτο, ἀλλὰ καὶ διότι, χωρὶς οὐδεμίαν αὔξησιν τῆς ἐτησίαις εἰσφορᾶς τῶν συναδέλφων καὶ παρὰ τὴν σημαντικὴν αὔξησιν τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως, ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐμφάνισις τοῦ περιοδικοῦ τούτου εἰς μηνιαίαν ἔκδοσιν, εὐκόλως δὲ δύναται πᾶς τις ν' ἀντιληφθῇ πόσον μικρὰν αὔξησιν τῆς συνδρομῆς χρειάζεται ν' ἀποφασίσῃ ἡ προσεχὴς Γενικὴ Συνέλευσις διὰ νὰ καλύπτωνται τὰ ἐξοδα ἐκδόσεως δις τοῦ μηνός, ἂν μὴ ἑβδομαθιαίως τοῦ περιοδικοῦ τούτου.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Ἐν ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιτήμης τῆς ἀγωγῆς ἐξεταζομένων σπουδαιότερων προβλημάτων εἰς τὴν ἀναμφιβόλως καὶ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν σχέσιν τὴν ὑφισταμένην μεταξὺ τῆς γενικῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀφ' ἑτέρου μορφώσεως. Εἰς τὰ συστηματικὰ παιδαγωγικὰ συγγράμματα ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ ἐξετάζονται τὰ δύο ταῦτα εἶδη τῆς μορφώσεως καὶ ἀντιπαρβολῆν, ἥτις ἐνίοτε φθάει εἰς τὰ ὅρια τῆς ἀντιθέσεως. Ἡ γενικὴ μόρφωσις νοεῖται πολλάκις ὡς ἐννοία ἀντίθετος πρὸς τὴν ἐξειδικευμένην ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν. Κατὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπαρχουσῶν μεταξὺ τῶν δύο τούτων εἰδῶν τῆς μορφώσεως σχέσεων προσδίδει ἕκαστος ἐκ τῶν μελετητῶν εἰς ἑκάτερον ἐκ τούτων διαφορητικὴν σημασίαν, ἀναλόγως τοῦ σημείου τῆς ἀπόψεως τῆς ἰδικῆς του παιδαγωγικῆς θεωρήσεως. Ἐχει παρατηρηθῆ ὅτι εἰς ἐποχὰς κατὰ τὰς ὁποίας ἡ πίεσις τῶν οἰκον. συνθηκῶν καθίσταται περισσότερο ἔντονος, ἀποβιβάζεται μεγαλυτέρα σημασία εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν. Εἰς ἐποχὰς κατὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχει μεγαλυτέρα οἰκονομικὴ ἀνεσις, τὸ διαφέρον τῆς παιδαγωγικῆς μερίμνης στρέφεται περισσότερο εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν παροχὴν τῆς γενικῆς μορφώσεως.

Περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς διατυπωθείσης διαπίστώσεως δύναται νὰ πεισθῆ πᾶς τις, ἂν ρίψῃ ἓν βλέμμα εἰς τὴν ἱδικὴν μας παιδαγωγικὴν κίνησιν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ χώρα μας δὲν εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ μεγάλαν οἰκονομικὰν δυσχερείαν, τὸ διαφέρον τῶν παιδαγωγῶν μας εἶχε ἀπασχοληθῆ ἐξ ὀλακλήρου μετὰ τὴν γενικὴν μόρφωσιν. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, ὅταν ἐσημειώθησαν μεγάλα οἰκονομικὰ διαταραχαὶ εἰς τὴν χώραν μας, ἐτέθη μετὰ ἀσυνήθιστον ὀξύτητα τὸ πρόβλημα τῆς ρυθμίσεως τῶν ζητημάτων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν. Εἰς ἐκ τῶν συντελεστῶν τῶν δυναμένων νὰ συμβάλλουν ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἐξυγίανσιν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς ἐθεωρήθη καὶ ἡ κατ' ὀρθολογιστικὸν τρόπον κατανομὴ καὶ τῆσθεσις τῶν νέων εἰς τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα. Ἀπεδόθη δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ μαστίχουσα τὴν χώραν οἰκονομικὴ ἐνδεῖα εἰς τὴν καθὴν κατεύθυνσιν τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τοὺς νέους ἡ μορφή, ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρέχεται ἡ ἐκπαίδευσιν. Οὕτω ἠκούσαμεν κατ' ἐπανάληψιν διακηρυσσομένην τὴν γνώμην ὅτι ἡ παρεχομένη εἰς τοὺς τροφίμους τῶν σχολείων μόρφωσις εἶναι ἀνεδαφικὴ καὶ ἀσυγχρόνιστος καὶ ὅτι ἀπαιματοῦνται τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰς παραγωγικὰς ἐργασίας ἐκτρέπουσα αὐτὰ εἰς τὴν θεσιθηρίαν καὶ τὸν παρασιτισμόν. Ἡ σύγκυσις εἰς τὸ σημῆμα τοῦτο ὑπῆρξε τόσον μεγάλη, ὥστε ἀπέ-

δη ἀφορμὴ νὰ μὴ ληφθῆ κατὰ τὸ ἐπακολουθησαν τῆ, ξενικὴν κατοχὴν διάστημα σοβαρὰ μεριμνά διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν οὔτε τῆς Στοιχειώδους οὔτε τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως. Ἐπερρίφθη ὄχι μόνον εἰς τὴν Μέσῃ Ἐκπαίδευσιν ἡ κατηγορία ὅτι ἀκολουθεῖ «κλασσικὴν» κατεύθυνσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Στοιχειώδη. Ἡ σημειωθείσα σύγκυσις ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς νὰ διατεθῶν πολὺ μικρὰ ποσὰ ἐκ τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς Στοιχειώδους καὶ τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως. Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσεως διετέθησαν σημαντικώτερα ποσὰ, δυστυχῶς ὁμως χωρὶς ἠπροκαθωρισμένον σχέδιον καὶ χωρὶς συνειδητὰς ἐπιδιώξεις.

Εἶναι προφανές ὅτι διὰ νὰ μελετηθῆ τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἐθέσαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος ἀρθροῦ, πρέπει νὰ διασκεδασθῆ ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν σχέσει πρὸς αὐτὸ σύγκυσις. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καθορισθῆ ἡ σχέση τῆς γενικῆς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν. Ἐπ' ἀνάγκης τυγχάνει νὰ εὑρεθῆ ἡ θέσις τὴν ὁποίαν κατέχει ἑκάτερον τῶν δύο τούτων εἰδῶν τῆς μορφώσεως εἰς τὸ σύνολον τῶν φαινομένων τῆς ἀγωγῆς, τὰ ὁποία συναπαρτίζουν τὴν ἐκκάστοτε δεδομένην παιδευτικὴν πραγματικότητα. Διὰ νὰ διασαφηνισθῆ ἡ ἀμοιβαία αὐτῶν σχέσις, σκόπιμον εἶναι τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἐρεῦνης μας νὰ ἀποτελέσῃ ἡ ἐξακρίβωσις καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς σημασίας καὶ τῆς ἀποστολῆς τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ ἐπάγγελμα διὰ τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν ζωὴν.

Ἐν ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων τῆς νεωτέρας ἱστορικῆς ἐποχῆς, ὅπως αὕτη διαμορφώθη εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας, εἶναι ἡ μεγάλη ἐκτίμησις ἡ ἀποδοθείσα εἰς τὴν ἀσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἡ ἀσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τὰς χώρας ἰδίᾳ τὰς διατελούσας ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ καλδινιστικοῦ δόγματος, ἐγγίζει εἰς τὰ ὅρια τῆς ἐπιληρώσεως θρησκευτικοῦ λειτουργήματος. Νοεῖται ὡς ἐκπλήρωσις μιᾶς ἀποστολῆς εἰς τὴν ὁποίαν τοποθετεῖται ὁ ἀνθρώπος κατόπιν μιᾶς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀπευθυνομένης πρὸς αὐτὸν «κλήσεως». Ἡ ἐξέτασις τῆς συστάσεως τῆς συγχρόνου εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας καταδεικνύει ὅτι τὸ ἐπάγγελμα ἀποτελεῖ θεμελιώδη βάσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας οικοδομεῖται ὀλόκληρος ὁ πολιτισμὸς. Ἡ μορφή ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε ἐμφανίζεται ὁ θεὸς τῶν ἀνθρώπων εὐρίσκεται εἰς ἄμεινον συνάρτησιν μετὰ τὰς ἐπαγγελματικὰς ἀσχολίας τῶν διατελούντων εἰς κοινωνικὴν συμβίωσιν ἀτόμων. Εἰς τὴν νεωτέραν εὐρωπαϊκὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἕκαστον ἄτομον ἀξιολογεῖται συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ συντελουμένης ἐργασίας, ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις προσέλαβεν ὄλως ἰδιόζουσαν σημασίαν. Διὰ

τοῦτο κατέστη ἐντόνως συνειδητὴ καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ἀγωγῆς ἢ ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν μέτρα ρυθμίζοντα τὴν ἐπαγγελματικὴν προπαρασκευὴν τῶν εἰς τὰ σχολεῖα ἐκπαιδευομένων.

Ἡ ἐπαγγελματικὴ προπαρασκευὴ δὲν εἶναι μόνον μία συνειδητὴ ἐνέργεια πρὸς τὴν ὁποίαν κατευθύνει ὁ ἐνήλικος ἄνθρωπος τὸν μὴ ἐνηλικιωμένον τρόφιμον τοῦ σχολείου. Ἀποτελεῖ αὐτοφυῆ τάσιν τῆς ὁποίας τὰς ἐκδηλώσεις ἀντιλαμβάνομεθα εὐθὺς ὡς στρέφωμεν τὴν προσοχὴν μας εἰς τὰς ἐνασχολήσεις τῶν παιδιῶν. Αἱ περισσότεραι παιγνιώδεις τῶν ἀπασχολήσεως ἤδη ἀπὸ τῆς νηπιακῆς τῶν ἡλικίας αποτελοῦν ἀπομίμησιν ἐπαγγελματικῶν ἐνεργειῶν. Ἄν παρακολουθήσωμεν τὰ παιγνίδια τῶν παιδιῶν κατὰ τὰ διάφορα στάδια τῆς ἡλικίας των, θὰ θεβαιωθῶμεν ὅτι τὰ παιδιὰ ἀναλόγως τῶν κλίσεων των ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἀπομίμησιν ὅλων τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐνασχολήσεων τῶν ἐνηλικίων. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ εἶναι ἀπὸ ψυχολογικῆς ἀπόψεως εὐεξηγήτον. Ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς τάσεως πρὸς ἐνεργητικότητα ἣτις ἐν ὑπάρχει εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν καὶ ἐνισχύεται ἐκ τῶν εὐαρέστων συναισθημάτων τῶν προερχομένων ἐξ αὐτῆς.

Ἀυτονόητον τυγχάνει ὅτι ἡ παιδαγωγικὴ μέριμνα δὲν δύναται νὰ ἐπαναπαυθῆ εἰς τὴν οὕτω συντελουμένην ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀκαθορίστων φυσικῶν ὁρμῶν προπαρασκευὴν διὰ τὸ ἐπάγγελμα. Χρέος τῆς εἶναι νὰ χρησιμοποίησιν ὡς ἀφετηρίας τὰ ὁρμέφυτα αὐτὰ ἐνεργήματα καὶ νὰ τὰ ρυθμίσῃ κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ τὰ ἀξιοποιήσῃ. Ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ γεννᾶται ὁμοίως πληθὺς προβλημάτων. Τίθεται τὸ ἐρώτημα πότε καὶ πῶς θὰ συντελεσθῆ ἡ ἀξιοποίησις αὐτῆς.

Εἰς ἐποχὰς κατὰ τὰς ὁποίας ἡ πίεσις τῶν οικονομικῶν ἀναγκῶν εἶναι λίαν αἰσθητὴ ὄλοι καταλαμβάνομεθα ἀπὸ μίαν ἀνυπομονησίαν. Προσπαθοῦμεν νὰ ἀξιοποιήσωμεν πᾶσαν δυνατότητα εὐθὺς ἀμέσως, διὰ νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῆς οικονομικῆς ἐνδείας. Μεταξὺ τῶν μέτρων τὰ ὁποία θεωροῦμεν ἀποτελεσματικὰ συμπεριλαμβάνομεν καὶ τὴν ἀμεσον κινητοποίησιν τοῦ δυναμικοῦ τῆς ἐργασίας τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει ἡ νεωτέρα γενεά. Ζητοῦμεν νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐπαγγελματικὴ προπαρασκευὴ τῆς νεολαίας ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερα. Εἰς τὴν παιδαγωγικὴν πράξιν τὸ αἶτημα τοῦτο ἐκδηλοῦται κατὰ συγκεκριμένον τρόπον ὡς ἀπαίτησις νὰ ἀρχίσωμεν τὴν ἐπαγγελματικὴν προπαρασκευὴν ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον καὶ γενικώτερον νὰ ἐπαγγελματοποιήσωμεν τὴν Παιδείαν. Εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἐμφανίζονται τὰ δύο εἶδη τῆς μορφώσεως, ἦτοι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ γενικὴ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐπαγγελματικὴ ὡς δύο δεδομένα εὐρισκόμενα εἰς ἀντίθεσιν μεταξύ των. Εἰς μίαν τοιαύτην παιδαγωγικὴν «συγκυρίαν» ὀφείλονται αἱ ἀκουόμεναι σήμερον εἰς τὴν χώραν μας ἀγωνιώδεις κραυγαί, αἱ ἐπιζητούσαι νὰ καταβιβάσωμεν τὸ ἐπαγγελματικὸν ἐργαστήριον εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καὶ νὰ διαποτίσωμεν τὰ παντὸς τύπου σχολεῖα μὲ τὸ ἐπαγγελματικὸν πνεῦμα.

Εἶναι πολὺ εὐκόλον νὰ προσχωρήσῃ κανεὶς εἰς τὸν ὄμιλον τῶν ἐκπεμπόντων τὰς ἀγωνιώδεις φωνασκίας διὰ τὴν ἐπαγγελματοποιήσιν ὅλης τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας. Τοῦτο ὁμοίως θὰ ἀπετέλει μίαν παραχώρησιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς στιγμῆς καὶ θὰ μᾶς ἔκαμνε νὰ βλέπωμεν τὰ ζητήματα ὑπὸ ὄλως στενῆν καὶ πρόσκαιρον προοπτικὴν. Ἡ ἀντιμετώπισις τῶν προβλημάτων πρέπει νὰ γίνεταί με ψυχραῖμον ὑπολογισμὸν ἔλων τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποία θὰ προέκυπτον ἀπὸ ἀποφάσεις λαμβανομένας ὑπὸ τὴν πίεσιν παροδικῶν καταστάσεων καὶ ἀτελοῦς ἐκτιμήσεως τῶν περιστάσεων.

Ἄν θελήσωμεν μὲ ἀκριβολογικὸν πνεῦμα νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἀντίθεσιν τὴν ὁποίαν θέλουσιν μερικοὶ νὰ ἐμφανίσουν ὡς ὑφισταμένην μεταξύ τῆς γενικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ πράγματα. Τὰ δύο ταῦτα εἶδη τῆς μορφώσεως δὲν εὐρίσκονται εἰς σχέσιν ἀντιθέσεως, ἀλλ' ἀλληλοσυμπληρώσεως καὶ ἀλληλοεξαρτήσεως. Ταῦτο δύναται νὰ ἀποδειχθῆ ἂν ρίψωμεν ἐν βλέμμα εἰς τὴν μορφωτικὴν ἐργασίαν τὴν συντελουμένην εἰς τὰ σχολεῖα τῆς γενικῆς μορφώσεως. Μὲ μίαν ἐπιπολαίαν ἐξέτασιν τῆς μορφώσεως τὴν ὁποίαν παρέχουν τὰ σχολεῖα τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως εἶναι δυνατόν νὰ σχηματίσωμεν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι δὲν συντελεῖται εἰς αὐτὰ οὐδεμία προπαρασκευὴ διὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν βίον, ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται εἰδικὴ προπαρασκευὴ διὰ καθωρισμένον ἐπάγγελμα. Μία τοιαύτη ὁμοίως ἐντύπωσις εἶναι ὄλως ἱπιπολαία. Παραγωνοῖζει ἕνα ἐκ τῶν θεμελιωδῶν σκοπῶν τῆς ἀγωγῆς, τὴν φροντίδα δηλαδὴ διὰ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδιοῦ. Δὲν ἀντιλαμβάνεται προσέτι ὅτι ἡ συντελουμένη παιδευτικὴ ἐργασία εἰς τὴν Στοιχειώδη Ἐκπαιδεύσιν παρέχει γνώσεις καὶ καλλιέργει δεξιότητος αἰτινες ἔχουν θεμελιωτικὴν σημασίαν διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ τροφίμου δι' οἰονδήποτε εἶδος ἐπαγγέλματος. Εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἐνασχολήσεις δὲν εἶχον σχέσιν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς, ἦτο δυνατόν νὰ ἀσκοῦνται τὰ ἐπαγγέλματα ἀπὸ ἀνθρώπους στερουμένους τῆς στοιχειώδους μορφώσεως. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὁμοίως κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ τεχνικὴ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ζωὴν, εἶναι ἀπαραίτητον ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἐπίδοθῃ εἰς ὠρισμένον ἐπάγγελμα νὰ εἶναι κάτοχος τῆς στοιχειώδους μορφώσεως. Παλαιότερον ἡ ἱκανότης τοῦ παιδιοῦ νὰ διαβάξῃ, νὰ γράφῃ καὶ νὰ ἐκτελῇ στοιχειώδεις ἀριθμητικoὺς ὑπολογισμοὺς, ἐθεωροῦντο ὡς προσόντα προορίζοντα τὸ παιδί νὰ ἀκολουθήσῃ σπουδὰς εἰς ἀνωτέρας ἀπὸ τὴν στοιχειώδη σχολικὰς βαθμίδας. Σήμερον αἱ μνημονευθεῖσαι ἱκανότητες θεωροῦνται ἀπαραίτητοι βάσεις καὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν μετ' ἐπιτυχίας ἐπίδοσιν εἰς οἰονδήποτε ἐπάγγελμα. Εἰς ὄλας τὰς πολιτισμένας χώρας ἀναγνωρίζεται ὡς ἀναμφισβήτητος ἀλήθεια ἡ διαπίστωσις ὅτι δὲν δύναται νὰ οἰκοδομηθῆ εἰδικευμένη ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις, ἐὰν δὲν ἔχη ὡς θεμελιώσιν τῆς μίαν ἀρτίως συγκεκριμένην τουλάχιστον ὀκταετῆ γενικὴν μόρφωσιν εἰς τὰ

σχολεία της Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως. Πάσα δε απόπειρα να καταβιάσωμεν προώρως τὰς εξειδικευμένας μεθόδους του επαγγελματικού έργασιού εις τὰς τάξεις της στοιχειώδους παιδείας πρέπει να χαρακτηρησθῆ ὡς μέτρον ἀπὸ πάσης ἀπόφωας ἐπιζήμιον. Δὲν χρειάζεται να ἔχη ἐπιδοθῆ κανεὶς εἰς εἰδικὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας διὰ νὰ κατανοήσῃ ὅτι ἡ προώρως εἰδικευμένη ἐνασχόλησις τοῦ παιδοῦ μετ' ἐν ἐπάγγελμα θὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὰς βλάβας εἰς τὴν σωματικὴν του ἀνάπτυξιν. Κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ επαγγέλματος ὑποχρεοῦται ὁ ἐργαζόμενος νὰ ἐκτελῇ ὀρισμένον εἶδους σωματικὰς κινήσεις. Ἡ πρόωρος μετ' ἐπάγγελμα ἐνασχόλησις τοῦ παιδοῦ θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ὑπερτροφίαν ὀρισμένων σωματικῶν μελῶν ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἁρμονικῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑπολοίπων μελῶν τοῦ σώματός του. Τὸ αὐτὸ θὰ συμβῆ καὶ ἀπὸ ψυχολογικῆς ἀπόφωας. Θὰ ἐνισχυθοῦν καὶ θὰ καταστοῦν ὑπερτροφικαὶ ὀρισμένα ψυχικὰ λειτουργία πρὸς βλάβην ἄλλων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ματαιωθῆ ἡ ἁρμονικὴ ἀνάπτυξις τοῦ παιδοῦ ὡς σωματοψυχικὸ συνόλου. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόφωας θὰ εἶναι ἡ πρόωρος ἐνασχόλησις μετ' ἐπάγγελματισμὸν βλαβερά. Ἡ ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἀναστροφή τοῦ τροφίμου εἰς τὸ περιβάλλον ἑνὸς μόνου επαγγελματικοῦ τομέως θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὸν περιορισμὸν τῆς πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς προοπτικῆς τῶν ἀντιλήψων του. Ἀφεύκτως θὰ ἀποκτήσῃ μίαν ἀκαμπτὴν ἐπαγγελματικὴν νοοτροπίαν μὴ δυναμένην νὰ κατανοήσῃ τὴν ἀξίαν καὶ τῶν ἄλλων ἐπαγγελματικῶν ἐνασχολήσεων.

Ἡ σύγχρονος θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ παιδαγωγικὴ ἔχει λάβει ὑπὸ σοβαρὰν ἐποψιν τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τὰ ἀπορρέοντα ἀπὸ τὴν πρόωρον εἰσαγωγὴν ἐξειδικευμένων ἐπαγγελματικῶν ἐνασχολήσεων εἰς τὰ σχολεία τῆς Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως. Ἡ ἀρχὴ δὲ αὐτῆ δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἀγοσῆ ἡ σχολικὴ ἐργασία τὴν ἐπαγγελματικὴν ζωὴν. Εἰς τὰ σχολικὰ διβλία καὶ εἰς τὰ σχολικὰ προγράμματα πρέπει νὰ δίδεται ἐπαρκὴς χώρας εἰς τὰ στοιχεῖα τὰ σχετιζόμενα μετ' ἐπάγγελματικὸν βίον. Μία τοιαύτη ἔλλειψις ἣτις συχνάκις παρατηρεῖται εἰς τὰ προγράμματα καὶ τὰ σχολικὰ διβλία γίνεται ἀφορμὴ νὰ σχηματίζεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ σχολικὴ μόρφωσις ὀγνοεῖ τὴν σύγχρονον ἐπαγγελματικὴν ζωὴν. Ἔνεκα τούτου ἐπιβάλλεται τὸ περιεχόμενον τῶν σχολικῶν διβλίων νὰ ἀναθεωρεῖται καὶ νὰ συγχρονίζεται κατὰ τρόπον ὥστε νὰ παρέχεται δι' αὐτοῦ ἐπίκαιρος εἰκὼν τῆς διαμορφώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ζωῆς. Εἰς τὴν ἰδικὴν μας παιδαγωγικὴν πράξιν εἶναι ἐμφανὴς ἡ ἔλλειψις αὐτῆ. Τὰ ἀναγνωστικὰ διβλία παρουσιάζουν ὑπερτροφίαν λογοτεχνικῶν ὕλων καὶ καταφανῆ ἔλλειψιν πραγματολογικοῦ περιεχομένου.

Διὰ μίαν μεγαλυτέραν συμπληρίασιν τῆς γενικῆς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν, σημαντικὸν παράγοντα ἀποτελεῖ καὶ ὁ διδάσκαλος. Εἶναι φυσικὸν ὅτι αἱ εἰς τὰ διάφορα ἐπάγγελα ἀναφερόμεναι γνώσεις τοῦ διδά-

σκάλου μετ' τὴν πάροδον τοῦ χρόνου παλαιοῦνται. Ἡ ἀλματωδῶς προχωροῦσα ἐξέλιξις τῆς γενικῆς μεταρρυθμίζει διαρκῶς τὰς συνθήκας τῆς ἐπαγγελματικῆς ζωῆς. Ἐπαγγέλματα τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου εὐρίσκοντο εἰς ἀκμὴν, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν περιπίπτουν εἰς μαρασμὸν καὶ ἐξαφανίζονται ἐκτοπιζόμενα ἀπὸ νέα. Ὁ διδάσκαλος ἂν δὲν καταβάλλῃ εἰδικὴν προσπάθειαν διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς σημειουμένης μεταλλαγῆς, φυσικὸν εἶναι νὰ μείνῃ ἀπληροφόρητος καὶ νὰ χάσῃ τὴν ἐπαφήν μετ' τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ζωῆς. Μία τοιαύτη ἔλλειψις τὸν ἀποστερεῖ ἀπὸ τὴν δυνατὴν νὰ καθοδηγήσῃ τοὺς μαθητὰς του εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ζωῆς ὅπως αὐτὴ ἔχει διαμορφωθῆ ἔξω ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ σχολείου. Ἐκτὸς δὲ τούτου περιάγει αὐτὸν εἰς ἀδυναμίαν νὰ παράσχῃ εἰς τοὺς μαθητὰς του, ἴδια διὰ φοιτοῦν εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, χρησίμους συμβουλὰς διὰ τὴν ἐπιδοσίν των εἰς ἀσχολίας αἱ ὁποῖαι θὰ τοὺς εὐκολύνουν εἰς τὴν μελλοντικὴν ἐπαγγελματικὴν των εἰδικευσιν. Πρὸς τὴν ὑπερνίκησιν τῶν σημειωθεισῶν ἔλλειψεων πρέπει νὰ καταβάλλῃ συνεχεῖς προσπάθειας πᾶς εὐσειζιδητος διδάσκαλος. Ἡ στενὴ ἐπαφή μετ' τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν, ἡ παρακολούθησις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βίου καὶ τῆς κινήσεως ἣτις ἀσχολεῖται μετ' ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μελέτας, ἀποτελοῦν μέσα τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσουν δυνατὸν εἰς τὸν διδάσκαλον νὰ μὴ ἀπεξενωθῆ ἀπὸ μίαν ἐξέλιξιν, ἣτις εἶναι λίαν σημαντικὴ διὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ λειτουργημάτός του. Εἰς τὰς χώρας ὅπου εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη ἡ ἐπαγγελματικὴ δραστηριότης, εἶναι ὀμορφωθῆ ἰδιαίτερα ἐπιστημονικὴ μάθησις, ἣτις ἔχει σκοπὸν νὰ παρουσιάσῃ συστηματικὴν εἰκόνα τῆς κινήσεως τῶν ἐπαγγεμάτων. Ἡ νέα αὐτῆ μάθησις ἣτις ἐπωνομάζεται «Ἐπαγγεματολογία» ἔχει τὴν ἀποστολὴν νὰ ἐρευνήσῃ τὰ ἐπαγγέλματα ἀπὸ τῆς ἀπόφωας τῆς ἐπιτελουμένης ἐργασίας, τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἀσκήσιν των σωματοπνευματικῶν προδιαθέσεων, τῆς οικονομικῆς των ἀποδοτικότητος, τῆς θέσεώς των εἰς τὸ σύνολον τῆς οικονομικῆς ζωῆς, τῶν συνθηκῶν τῆς ἀσκήσεώς των καὶ τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς αὐτὸ προπαιδεύσεως. Κατὰ τὰς γενομένας ἐρεῦνας ἔχουν ἀπαριθμηθῆ καὶ μελετηθῆ περὶ τὰ 800 ἐπαγγέλματα. Ἡ Ἐπαγγεματολογία ἀσχολεῖται μετ' τὴν συγκριτικὴν αὐτῶν μελέτην καὶ τὴν ταξινόμησιν των εἰς συνοπτικωτέρας κατηγορίας. Τὰ πορίσματα τῶν ἐρευνῶν τῆς συνοψίζει εἰς τὰς λεγομένας εἰκόνας τῶν ἐπαγγεμάτων διὰ τῶν ὁποίων παρέχεται συνοπτικὴ ἐνημέρωσις ἐν σχέσει μετ' τὸ περιεχόμενον ἐκάστης ἐκ τῶν εἰδικῶν ἐπαγγελματικῶν ἐνασχολήσεων. Τὸ χρησιμοποιοῦμενον διὰ τὸν ἀπαιτησμὸν τῶν ἐν λόγῳ εἰκόνων ὕλικόν, ἀπαρτίζεται ἀπὸ κινηματογραφικὰς ταινίας, γραφικὰς παραστάσεις, στατιστικοὺς πίνακας, φυλλάδια πληροφοριῶν, συλλογὰς ὑποδειγμάτων κατασκευαζόμενων ἔργων. Αἱ σχετικαὶ μετ' τὴν ἐπαγγεματολογίαν ἐρεῖναι ἀναλαμβάνονται ἀπὸ εἰδικευμένους πρὸς τοῦτο ἐπιστήμονας, εἰς Πανεπιστήμια, Ἀνώτατα Παιδαγωγικὰ Ἰδρύματα, Εἰδικὰ Ἐπιστημο-

νικά 'Ινστιτούτα, Βιομηχανικά και 'Εργατικά 'Επιμελητήρια. Τὰ πορίσματα τῆς ἐνέχουν μεγάλην παιδαγωγικὴν σπουδαιότητα, διότι ἀποτελοῦν ἀπαραίτητον βοήθημα διὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν. Ὡς ἰδιαίτερος δὲ κλάδος ἔχει εἰσαχθῆ ἡ 'Επαγγελματολογία εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν τεχνικῶν σχολῶν τῆς μέσης καὶ ἀνωτάτης βαθμίδος. Παρ' ἡμῖν τὸ πρῶτον νομοθέτημα τὸ ὁποῖον ἔκαμε γνωστὴν τὴν ὑπαρξίν τοῦ κλάδου τούτου εἰς τὴν χώραν μας, εἶναι τὸ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Β. Διάταγμα διὰ τοῦ ὁποῖου προβλέπεται ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τοῦ ἐπαγγελματικῶν προσανατολισμοῦ εἰς τινὰς ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων.

Τὸ ὕλικόν τὸ ὁποῖον θὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν μας ἡ 'Επαγγελματολογία θὰ εἶναι πολὺτιμον διὰ πολλοὺς λόγους. Θὰ παράσχη, ὥπως ἐλέχθη ἀνωτέρω, βοήθειαν διὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν. Ἐκτὸς τούτου θὰ παράσχη συμβολὴν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ καθαρῶς μορφωτικοῦ ἔργου εἰς τὰ σχολεῖα. Ἡ παρὸχὴ πληροφοριῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς ἐ-

παγγελματικὰς ἐνασχολήσεις θὰ διευκολύνῃ τὸ μάθημα τῆς πατριδογραφίας, διὰ νὰ ἐνημερωσῇ τὸν τρέφοντα μὲ τὰς εἰς τὸ περιβάλλον τῆς διαμονῆς του ἐκτελουμένας ἐργασίας, τὰ χρησιμοποιοῦμενα ὕλικά καὶ τὴν σπουδαιότητά αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν. Ἡ ἀναλυτικὴ περιγραφή τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐργασίας τὴν ὁποῖαν ἐκτελεῖ ὁ γεωργὸς, ὁ κτηνοτρόφος καὶ ὁ τεχνίτης, θὰ παράσχη θέματα διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐνιαίας διδασκαλίας τῆς σχετικῆς μὲ τὰ ἀντικείμενα ταῦτα. Διὰ τὸ μάθημα τῆς ἀριθμητικῆς θὰ παράσχη συγκεκριμένα προβλήματα ἐκ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βίου. Ἄλλα καὶ διὰ τὸν ἠθικὸν καὶ ἐθνικὸν φρονηματισμὸν τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ προσφέρῃ εἰς τὸν μαθητὴν, θὰ συντελέσουσιν ὥστε νὰ κατανοησῇ ζωηρῶς τὴν θρησκευτικὴν, ἠθικὴν καὶ ἐθνικὴν σημασίαν, ἧτις ἐνυπάρχει εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐργασίαν. Οὕτω ἐπαληθεύεται ὁ ἰσχυρισμὸς τὸν ὁποῖον διευτύψασαμεν εἰς τὰ προηγούμενα, ὑποστηρίζαντες ὅτι ἡ ἐπαγγελματικὴ καὶ ἡ γενικὴ μόρφωσις δὲν εὐρίσκονται εἰς σχέσιν ἀντιθέσεως, ἀλλ' ἀμοιβαίως ἐξαρτήσεως καὶ ἀλληλοσυμπληρώσεως.

Κ. Δ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Σηβρίου 1953

ΠΡΟΣ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Διδασκαλικῆς
'Ομοσπονδίας Ἑλλάδος

ΕΝΤΑΥΘΑ

Ἄξιότιμοι Κύριοι,

Ἐχάρην πολὺ πληροφορηθεὶς ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Πράεδρου τῆς 15 φθινογτος μηνός, ὅτι ἡ ΚΕ' Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν τῆς Ὀμοσπονδίας ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοσὶν παραρτήματος τοῦ «Διδασκαλικοῦ Βήματος» φέροντος τὸ ὄνομα «Ἐπιστημονικὸν Βῆμα τοῦ Διδασκάλου». Τοῦτο σημαίνει μεγάλην πρόδοον. Εὐχομαι δὲ τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο περιοδικὸν νὰ ἐπιτύχῃ πλήρως τοὺς σκοπούς, τοὺς ὁποίους Σεῖς ἔχετε θέσει, καὶ οὕτω νὰ ἀποβῆ ἐφάμιλλον πρὸς τὰ ἐπιστημονικὰ περιοδικά, τὰ ὁποῖα ἐκδίδουσιν ὀργανώσεις ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἰς ἄλλα πεπολιτισμένα Κράτη.

Ἐγὼ ἀπὸ πολλοῦ συνεβούλευον φίλους συναδέλφους ἡμῶν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκδόσεως τοιοῦτου ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ συντελῇ πολὺ εἰς τὴν καθόλου πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώσεως — ἐμμέσως καὶ τῆς μέσης — ἐκπαιδύσεως, καὶ θὰ διευκολύνῃ πάντοτε τὴν λύσιν καὶ ἄλλων μεγάλων προβλημάτων, ὅσον εἶναι π. χ. τὸ τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ διδασκάλου.

Εὐνόητον ἄρα εἶναι, ὅτι λίαν εὐχαρίστως θὰ

παρέχω τὴν αἰτουμένην διὰ τῆς λέχθεισῆς ἐπιστολῆς ὑμῶν συμβολὴν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκετε διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Βήματος τοῦ Διδασκάλου.

Εὐχόμενος ἐκ ψυχῆς εἰς τὴν ὑμετέραν Ὀμοσπονδιαν πάσαν εἰς ἔργα ἀγαθὰ προκοπῆν.

Διατελῶ μετὰ πάσης τιμῆς πρὸς ὑμᾶς.

ΣΠΥΡ. Μ. ΚΑΛΛΙΑΦΑΣ

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Ὀκτωβρίου 1953

ΠΡΟΣ

Τὸν Κύριον Πρόεδρον
τῆς Διδασκαλικῆς Ὀμοσπονδίας Ἑλλάδος

ΕΝΤΑΥΘΑ

Φίλιτατε κ. Πρόεδρε,

Θεωρῶ τιμὴν μου, ὅτι με ἐκαλέσατε διὰ τῆς ἀπὸ 19.9.53 φιλόφρονος ἐπιστολῆς σας νὰ συνεργασθῶ εἰς τὸ ὑπὸ ἐκδοσιν «Ἐπιστημονικὸν Βῆμα τοῦ Διδασκάλου». Δράττομαι δὲ τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν συγχαρῶ τὴν Ὀμοσπονδιαν ἐν γένει καὶ ὑμᾶς προσωπικῶς διὰ τὴν λαμπρὰν ἀπόφασιν τῆς ΚΕ' Γεν. Συνελεύσεως, διὰ τῆς ὁποίας καθιερώθη ἡ ἐκδοσις ἰδιαίτερου ἐπιστημονικοῦ τεύχους παρὰ τὸ «Διδασκαλικὸν Βῆμα», ἀφ' ἑτέρου δὲ σᾶς ἀνακοινώσω, ὅτι με μεγάλην εὐχαρίστησιν θὰ προσφέρω καὶ ἐγὼ τὴν ὑπηρεσίαν μου πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ τῆς ἀνωφέσεως τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδύσεως ἡμῶν.

Με θερμοὺς χαιρετισμοὺς

ΝΙΚ. ΜΕΛΑΝΙΤΗΣ